

Racionalus vaistų vartojimas

Šiaulių teritorinė ligonių kasa

<https://ligoniukasa.lrv.lt>

Racionalus vaistų vartojimas

KAS

TAI

YRA?

Kai pacientui vaistai skiriami atsižvelgiant:

- *į klinikinę būklę;*
- *parenkant tinkamiausią dozę;*
- *parenkant tinkamiausią gydymo trukmę;*
- *už mažiausius kaštus pacientui ir visuomenei.*

Paminėta 1985 metais PSO organizuotoje tarptautinėje konferencijoje Kenijoje (Nairobije)

Pasaulio
sveikatos
organizacija

KONSTATUOJA:

Daugiau nei pusė visų vaistų yra **skiriami ar išduodami netinkamai**

Beveik pusė pacientų vaistus **vartoja netinkamai**

Netinkamas vaistų vartojimas **kenkia pacientams ir yra švaistomos lėšos**

Daugelyje šalių **nėra** įdiegta racionalaus vaistų vartojimo politika

PSO rekomenduoja 11 priemonių racionaliam vaistų vartojimui skatinti:

- *Įsteigti už racionalų vaistų vartojimą atsakingą instituciją;*
- *Diegti ligų gydymo metodikas;*
- *Sudaryti būtinųjų vaistų sąrašus;*
- *Klinikinės farmakalogijos disciplina pagrindinėse studijose ir podiplominių mokymų metu;*
- *Monitoringas, auditai ir grįžtamasis ryšys;*
- *Nepriklausoma informacija apie vaistus;*
- *Finansinio suinteresuotumo vengimas;*
- *Tinkama vaistų politika;*
- *Efektyvus vaistų kompensavimas;*
- ***Regionuose ir ligoninėse įdiegti „Vaistų komitetas“;***
- ***Pacientų mokymas apie vaistus.***

Pirmasis Vaistų Komitetas - Šiauliuose

Įsteigtas 2017 m. Šiaulių TLK

Atstovai:

iš LSMU, VLK, TLK, gydymo įstaigų, vaistinių

Komiteto tikslai:

***Racionalesnis kompensuojamųjų
vaistų skyrimas***

***Kompensuojamųjų vaistų
stebėseną***

***Rekomendacijos gydymo įstaigoms
ir vaistinėms***

Pirmasis Vaistų Komitetas Šiauliuose

**4 veiklos
kryptys:**

**Kompensuojamieji
antibiotikai;**

Benzodiazepinai;

**Arterinė
hipertenzija;**

**Antitromboziniai
vaistai.**

Neracionalus benzodiazepinų vartojimas yra didelė problema

- ❖ Lietuvoje **tris kartus daugiau** suvartojame benzodiazepinų, nei kitose Baltijos šalyse.
- ❖ **1 iš 4** gyventojų gyvenime bent kartą vartojo raminamuosius ir migdomuosius.
- ❖ Vidutinė tokių vaistų vartojimo **trukmė – net 86 mėnesiai**, o beveik pusė apklaustųjų nurodo juos geriantys kasdien.
- ❖ Kas mėnesį jų parduodama apie 200 tūkst. pakuočių.
- ❖ Įprasta, bet liūdna praktika Lietuvoje – depresijos ir nerimo simptomai ilgus metus slopinami raminamaisiais ir migdomaisiais.

Kada skiriama raminamųjų bei migdomųjų vaistų?

Benzodiazepinų grupės vaistų (raminamųjų ir migdomųjų) skiriama:

- ❖ **Esant nemigai;**
- ❖ **Esant nerimo sutrikimo ar panikos atakų;**
- ❖ **Prieš diagnostines ar chirurgines procedūras.**

Ilgai benzodiazepinų yra linkę vartoti 65 metų ir vyresni žmonės, kuriuos vargina nemiga.

Raminamųjų bei migdomųjų vaistų vartojimas

Jaunesni asmenys benzodiazepinus vartoja, kad palengvintų įtampą dėl šeimoje ar darbo aplinkoje kylančių problemų.

Benzodiazepinai vartojami tik:

- prižiūrint gydytojui;
- ribotą laiką;
- kai nerimas nesusijęs su jokia gyvenimiška situacija, o būklė labai vargina pacientą ir riboja jo kasdienę veiklą.

Rekomenduojama vartoti trumpai:

- *Nemigos atveju – nuo kelių dienų iki kelių savaičių.*
- *Nerimo sutrikimui – 8-12 savaičių.*
- *Vartojimas nutraukiamas laipsniškai mažinant jų dozę.*

Netinkamas raminamųjų ir migdomųjų vartojimas gali sukelti rimtų sveikatos padarinių:

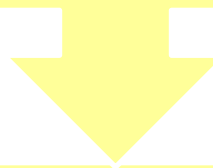
- ❖ Gali sutrikti atmintis.
- ❖ Gali pablogėti pažintinės funkcijos.
- ❖ Sumažėja budrumas, sukeliamas nuovargis ir apsnūdimas dienos metu.
- ❖ Galimi dažnesni griuvimai, o dėl to patiriami kaulų lūžiai.

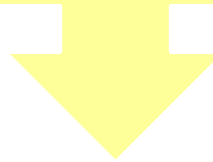

Raminamųjų
bei
migdomųjų
vaistų
vartojimo
nutraukimas

*Vartojimas nutraukiamas
laipsniškai mažinant jų dozę.*

*Staiga nutraukus, gali pasireikšti
atoveiksmio simptomai.*

*Gydytojas turėtų jau gydymo pradžioje
informuoti pacientą:*

Gydymo benzodiazepiniais kursas yra ribotas;

Dozė bus palaipsniui mažinama;

*Jos mažinimo laikotarpis įsiskaito į bendrą
gydymo benzodiazepiniais trukmę.*

Benzodiazepinų grupės vaistai turėtų būti išrašomi ir vartojami labai atsakingai!

❖ Dėl ilgalaikio benzodiazepinų vartojimo gali pasireikšti fizinė bei psichinė priklausomybė.

- Kuo didesnė dozė ir kuo ilgesnį laiką ji vartojama, tuo didesnė yra priklausomybės rizika.
- Didesnė rizika tiems, kurie anksčiau piktnaudžiavo alkoholiu, narkotikais ar vaistais.

❖ Priklausomybės atveju, nutraukus gydymą, atsiranda nutraukimo simptomų:

- galvos skausmas, raumenų skausmas;
- didelis nerimas ir įtampa;
- miego sutrikimai;
- neramumas, sumišimas ir dirglumas;
- sunkiais atvejais – psichikos sutrikimai, pvz., savo asmenybės fizinio ir psichinio realumo nesuvokimas, haliucinacijos.
- jautrumas šviesai, garsui ir lytėjimui ir t.t.

Ar galiu laisvai nusipirkti raminamųjų bei migdomųjų? **NE!**

- **Vaistai išrašomi elektroniniuose receptuose.**
- **Tik išimties tvarka gali būti išrašomi ant specialių blankų.**

Lietuvos gyventojus raginame išmokti gyventi be medikamentų ir kasdien taikyti profilaktines priemones, o siekiant nusiraminti, imtis natūralių būdų.

Dėkoju už dėmesį!

Informacija teikiama:

(8 5) 232 2222

info@vlk.lt

/Valstybinė ligonių kasa